

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadótulajdonos:

OSOMOR KÁLMÁN.

A drága kölcsön.

Mikor a szőlőfelujítási kölcsönt törvénybe iktatták, nem igen akarták elhinni azt, amit egyes tapasztalt szőlős gazdák már akkor hangoztattak, hogy a szőlőfelujítási kölcsön oly alakban, amint az tervezetett s keresztül vitetett: *drága, elviselhetetlen lesz.*

Rövid idő kellett hozzá, s már eddig ezen kijelentés igazolva van.

Az agrárbanktól nyert szőlőfelujítási kölcsön manapság, mikor a pénz oly olcsó: *rendkívül drága kölcsön; azzal megélni nem lehet.* Ha még csak az volna a panasz, hogy drága a kölcsön, már az is joggal megérdemelné, hogy az intéző körök foglalkozzanak a kérdéssel. De hát ezen kérdésnél nem az olcsóság avagy drágaság kerül elbírálás alá, de egészen más, az, hogy ha azon módosítva nem lesz, legtöbb agrár-kölcsönös szőlő: gazdát cserél; régi gazdája pedig koldusbotra jut.

Ne vegyék az intézők ezt a panaszt megszokott jajveszékülésnek, de vegyenek fáradságot, vegyék kezükbe a czeruzát, készítsenek egy lelkiismeretes számadást, s minden bizonynyal látni fogják, hogy a helyzet tarthatatlan.

Az agrár-kölcsönös szőlő minden értékét elveszítette, ugyanarra, hogy ha a gazda megszerül s kölcsönt akar venni, az agrár-kölcsönnel terhelt szőlőt még a föld objektumának sem fogadják el.

Ez a helyzet szignaturája. Mit bizonyít ez? Azt, hogy a vidéki pénzügyintézetek, amelyek a feltek viszonyait, a szőlő jövedelmezőségét ismerik, tudják, hogy az ojtvánnyal telepített szőlő nem képes annyi jövedelmet adni, melyből a munkáltatás és az agrár-kölcsön rendszeresen kifizethető.

Annál fényesebben mi sem igazolja a helyzetet, hogy manapság, midőn a pénz oly olcsó, még ekkor sem fogadják el az agrár-kölcsönnel telepített ojtványszőlőt objektumnak.

Hát számolt-e erre a fél? Számolt-e a kormány vagy a törvényhozó-testület? Hitte azt valaki, hogy az a gazda, aki az agrár-kölcsönt igénybe veszi, vele együtt birtokát holtta teszi; mely nem lesz egyébre alkalmas, mint arra, hogy a nemzeti közvagyon visszaszereztessek, — hogy az adóalap visszatérüljön, hogy a gazdának legyen hol dolgozni, de ne legyen neki miből megélnie.

Nem okolható senki érte. A kormányt a legnemesebb szándék vezette; a törvényhozó-testület bölcsességét is a honfiúi nemes érzések vezették De hát változtak a viszonyok. . . .

Mikor az agrár-kölcsön a törvényhozás előtt állott, magasak voltak a borárak, — magas volt a kamatláb. Hitte azt valaki akkor, hogy idővel a borok ára felére alászálljon, hogy a 7% kamatok 3—4 $\frac{1}{2}$ %-tólira szállnak alá.

Ma a pénzviszonyok úgy vannak alakulva, hogy a nagyobb kölcsönök 4 $\frac{1}{2}$ %-tólira számítottatnak le. — S ha a készpénzfizetési intézkedés életbe lép: a pénz még olcsóbb lesz.

Kérdezem: most már ilyen viszonyok között lehet-e a szőlősgazdának 10%-es kölcsönrel dolgozni?

Van-e a világon olyan üzletfoglalkozás, amely különösen a jelen körülmények között: ily magas kamattal mellett reu-zálhasson?

Az agrár-kölcsön a tervezet szerint ugyan 5%-tólinak látszik, de a sok mindenféle szállaggal most, midőn visszafizettetik, a 10%-tólit meghaladja. Hiszen kérem a törvény sem enged nagyobb kamatot 8%-tólinal, a szőlőfelújítási kölcsön után pedig a törlesztéseknél 10%-tólinal nagyobb összeget kell visszafizetni.

Lehet, hogy ha valaki részletezi a visszafizetés módozatot, hát ez részleteiben jóval kisebb lesz a kamattőke törlesztés: de az adós végeredményében annyit és oly magas rátát fizet, melyet el nem bír.

Jelzi ezt már azon eset is, hogy az ország minden részéből érkeznek a rátafizetés elhalasztásáért a kérvények. S mit tehet a kormány? Hacsak nem akarja ez intézményt kompromitálni, és nem akar országos skandalumokat elérni a felújít-

tott szőlők elárverezésével: *kénytelen halasztást adni, engedélyezni.*

Ezek a halasztások azonban csak időszerű segítség lesz; lassan-lassan összegyülemlik a halasztott összeg, s azután bekövetkezik az, amitől tartózkodtak: vagy a visszafizetési részletek módosítása, vagy a birtoktestek tömeges elárverezése.

Azt azonban a kormány nem akarhatja és nem is akarja, hogy százanként, ezrenként legyenek a munkájuk után koldusokká azok, akiket még a filloxera megkímélt; tenni kell elodázhatlanul valamit s intézkedni úgy, hogy az állam sem veszítsen, s a polgárok is megélhessenek.

Erre pedig csak egy mód van, a halasztást kérőknek a halasztást megadni, s egy törvényjavaslattal a 15 éve fizetési időt 30 évre kiterjeszteni.

Ez esetben az agrár-kölcsönös szőlő pocsékos állapotából felszabadul, értéke emelkedik, s a gazdának is jut egy falat a munkájaért.

Hogy azonban ez a kívánt eredmény minél előbb bekövetkezhessen, az érdekelt gazdáknak kell életjelt adni s nem jajveszékelní, de tömeges kérvényükben a fizetési határidők meghosszabbításaért kell kérvényezni.

A talaj fordításáról.

Nem azt akarom jelen sorokkal ajánlani, hogy a szőlőültetés alá a talajt jól meg kell fordítani, de a fordítás miként leendő esz-közléséről kívánok egy t-mást megjegyezni.

Először is aki nem elég mélyen forgat, az nemcsak fél munkát végez, de meg károsabban jár el, mintha éppen semmit sem fordított volna.

A tőke jobb és gyorsabb fejlődését idézi elő a fordított talaj. A jól fordított talajban a fajtisza ripária-portális két év alatt anyyira fejlődik, mint a fordítatlan talajban 4—5 év alatt.

Tehát a fordítással 3 évi idő előhaladást lehet elérni.

A szőlőtő pedig épen úgy van mint minden más fa, ha az előző években elsatnyúl: évtizedek alatt sem éri utó az elmaradást.

A szőlő és a fűrt kellő kiérésére és fejlődésére: a tőkének a földben lett elhelyezése rendkívül nagy befolyással van.

Ha a szőlőtő gyökérzete rendszeresen van kifejlődve, akkor a szőlőtő a legnagyobb hidegeket, fagyokat, valamint a szárazságokat is kiállja.

Tudvalevőleg a szőlőérés előtti idő a legrendesebben száraz szokott lenni; — onnét van azután az, hogy a talaj nedvességgel nem rendelkezvén: a *bogyók nem fejlődhetnek*, kicsik, vastag héjuak maradnak, vastag héj alatt pedig a cukorképződés gyenge; s így nemcsak a minőség, de a mennyiségben is nagy a hiány.

Mindezt a talaj fordítása alkalmával ellehet kerülni.

Az ültetett szőlővessző gyökerei három részre osztandók.

Első az ugynevezett talp gyökér. Ez az ami a vessző alsó végén képződik. Ez hatol legmélyebben a föld belsejébe.

A második az ugynevezett oldal gyökérzet, mely a vessző oldalain levő leginkább rügyekből származik, s a talajban oldalt helyezkedik el.

A harmadik az ugynevezett harmat gyökér, mely a föld felszínénél helyezkedik el.

A harmat gyökérrel bíró szőlő tavaszkor előbb fejlődik, mert a harmatgyökerek a föld színéhez közelebb esvén a nap melege előbb felhevíti, mint az oldal vagy talpgyökereket.

Innét van az, hogy a döntött szőlők tavasszal előbb fejlődnek, mint a vasuton ültetett ojtványszőlők. Amennyiben a döntött szőlő a föld felszínéhez közelebb húzódván el, ott a nap heve jobban érven, előbb fejlődik.

De nemcsak előbb fejlődnek, de gyorsabban is, mivel a föld felső részén a talaj több taperóval bír, melyet vagy a trágyázás útján nyer, vagy a nap éltető hatása idéz elő.

Itt azonban sietek megjegyezni, hogy mindennek daczára a döntött szőlő sohasem adja azt az állandó biztos jövedelmet, amit az ültetett kész ojtvány; azért, mert a döntés az első pár év alatt igaz ugyan, hogy dusabban és előbb fejlődik, de hamarabb visszaesik; — míg a vasután ültetett szőlő állandóan egyenletes jó termést ad különösen akkor, ha a talaj jól rendesen meg lett fordítva.

Az ültetésre szánt szőlővessző a legrendesebben 50 cm. szokott lenni. — Ébből 40—45 cm. a földbe jut. Miután pedig a talp gyökér befele is halad; ezen haladásra legkevesebb 35—40 cm-et kell számítani.

Ha most már a talaj úgy van fordítva, hogy a talpgyökér természetes kívánalma szerint bátran haladhat lefelé: *akkor minden rendben van*. Ha azonban nem haladhat, azért mivel a talaj nincs kellő mélyen megforgatva lazítva: akkor ott halad ahol lehet.

Miután pedig az oldal gyökérzetnél bátran haladhat; az oldal gyökérzet fog kifejlődni; a talpgyökér pedig elmarad.

Mivel pedig az oldal gyökérzet a feltalajhoz is közelebb van, ahol a nap melege, szóval a fejlesztő külbefolyás is jobban éri, jobban fejlődik; sőt ha ez az oldal gyökérzet egyszer erőt vett, a talpgyökérzet örökre elszorítja, a nevelést, a táplálást ő veszi át s így az alsó, a talpgyökér elsatnyul, és a tőke élete fejlesztésére kevés befolyással lesz.

Ezek eredményeként azután hogy könnyebben megértessem azt

mondom, miszerint a tőke tulajdonképpen a földben megrövidül; s így tápereje is kisebb térre helyezkedik.

Most már jön a száraz ősz. Amikor a nagy szárazságban különösen a kötött talaj megrepedezik, sokszor a lábát bedughatja az ember a repedésbe. Nagyon természetes, hogy a talaj egész az oldal gyökérzetig kiszárad. Mivel pedig a tőkének talp gyökérzete alig van, ha van is csekély: honnét veszi a szőlőbogyó az ő fejlődésére, héja kivékonyulására szükséges nedvet? Sehonnét, mivel az oldal gyökereknél nincs már nedvesség, a talp gyökér pedig fejletlen. És így a szőlő éppen akkor, amikor legnagyobb szüksége van a nedvességre: nem kap azt, nem fejlődhet. S a helyett hogy a bogyók szépen megtelnének: *aprók, fejletlenek maradnak.*

Igaz, hogy nagy gyógyszere van ennek a nagy szárazságnak, az, hogyha ilyenkor a szőlőt gyakrabban kapálgatjuk, — ha a repedéseket behuzzuk. Ez segít valami keveset; de még mindig sok kivánni való marad.

Hányszor látjuk, hogy két egymás mellett levő szőlőben egymástól egészen eltérő fejlődésű szőlő van . . .

Egyik ép nagy fejlődött bogyóju, a másik apró szemű kemény bogyóju. Ez legnagyobb részben onnét van, hogy a talaj nincs kellő mélyen megfordítva; és a talpgyökérzet, amely talaj nedvességgel a száraz időben is szolgálhatna: nincs kifejlődve.

Ahhoz, hogy a jó fordítást jónak mondhassuk, legalább 70—75 cméter mély fordításnak kell lenni.

Még egy nagy hiba követtetik el a fordítás alkalmával.

Elhatározza a gazda a talaj megfordítását, át is adja azonban arra, hogy a terület fekvése milyen: figyelmet sem fordít.

Ha a terület egyenletes: akkor minden renden van; — de ha az hullámos, megverte a Jézus mind a két kezével azt a szőlőt, amit ebbe ültetnek, különösen akkor, ha a fordítás után egyenlített ki a hullámos talajt

A fordítás után elegyengetett talajon azután bekövetkezik az, hogy a halmot a hajlásba hordják, s így a hajlásban nem 70, sőt 100—130 cm. mély fordítás lesz, míg a lehordott halom egyenletes lesz ugyan a feltöltött hajlással, de a talaj itt fordítatlan marad.

Azután az ilyen szőlő, az egyik a tulfordított és feltöltött helyen óriási fejlődésű lesz, míg a lehordott helyen a fordítatlan de egyébként is nyers talajban visszaesik, s így azután siralmas lesz a két kinézésű szőlőre csak tekinteni is.

Aki mindezt kiakarja kerülni, s azt akarja, hogy állandóan jó fejlődésű szőlője legyen: ha a talaja hullámos, előbb egyenlítesse el, s azután fordítassa meg legalább 75 cm. Ültessen bele kész ojtványt jó faj szőlőből. Dolgoztassa rendesen: az eredményyel biztosan meg lesz elégedve.

Az időhöz alkalmazkodni kell.

Minden jól volna, ha a gazda a dolgot tetszése szerint intézhetné. De hát ebbe sokszor bele szól az idő, az esemény, a véletlen, *s akkor az egész számítást keresztül húzza.*

Egy pár cikkben elmondottuk, hogy miképen lehetne a tavaszi ugynevezett zöldfagy ellen védekezni.

Igen ám, de a múlt évben a december hóban volt nagy hideg *ezt a tervet tönkre tette*; s most ez évben azon körülménynél fogva, mivel a szőlőtők rügyei többé-kevésbé, de felülről el vannak fagyva, az általunk ajánlott védekezési eljárás nem alkalmazható.

Mi azt ajánlottuk, hogy a tőkéket nem kell egész május hó elejéig kinyitni, s ez időre a vessző fejlődése felülről, a fedésen felül levő helyen megindul.

A május elején eszközendő nyitásig a termére szánt rügyek földdel takarva alszanak. Ha azután a metszés úgy május 10—14 körül történik, az alsó meghagyott termő rügyek még akkor nem törnek elő, és így a bekövetkező zöldfagytól megmenekülnek.

Hangsúlyoztuk azt is, hogy az ilyen késői metszés mellett még a szőlők beérhetnek. Azt is említettük, hogy a rügös szőlők is jobban meghozzák terméseiket, amennyiben a késői virázcáskor állandó meleg napos idő van.

A rendes időben metszett szőlő virágzása június hó elejére esik, amikor legrendesebben hűs éjszakai szelek fujnak; és sokszor csapadékos időjárás van. Még az így későn metszett szőlő július hóban virágzik s 90 nap alatt októberre be is érik.

Az idén azonban ebből semmi sem lehet és lesz, mert az időhöz kell alkalmazkodni. Mivel pedig a szőlők vesszőjein felül levő rügyek el vannak fagyva, ha a nyitást későre hagyjuk, az alsó ép rügyek a föld alatt kihajtanak; ott elbábásodnak, s ha nyitás alá kerülnek, leveretnek.

Sietünk tehát szőlész társainkat figyelmeztetni, hogy az idén a nyitással a mondott szempontokból ne késsenek; de viszont a metszést akkor eszközöljék, *amikor a rügyek elötörnek és a termés látható lesz.*

Egy kis hirlapi szemle.

A fővárosi napilapok közölték azt a hirt, hogy Sternherger Mór budapesti bornagykereskedő 300 ezer korona tartozás hátrahagyásával eltűnt.

Ez nem valami nagy ujság, nem is az utolsó eset, hogy egyes emberek ezt az utját keresik a pénzszerzésnek.

Aggodalmaskodják eltűnése felett az, akit érdekel. S nem is említettük volna fel, ha a Magyarország ez évi 18. számának »Napihírek« rovatában az is nem volna megemlítve, hogy az illető a 300 ezer korona értékű bort kiktől és honnét szerezte be.

Borbeszerzési forrásai közül a következők vannak megemlítve: Szinetta et Figli Dalmácia, — Camille Dietzl Nápoly, — Dubrafecsec Fiume és Kohn Henrich Bécs.

Föltéve, hogy ezen kimutatás helyes, azt kérdezzük: mily minőségű helyesebben mondva mely ország borait szállították a fennebb elésorolt kereskedő urak? Minden más lehetett ez, csak nem magyar bor.

Második kérdés az, ki részére lettek szállítva és hol fogyasztották el ezt a borokat?

Ha itt benn az országban, vagy pláne a fő és székvárosban, akkor a fogyasztó közönség lett félre vezetve, s fogyasztatotta el a bort a magyar borok hátrányára, kárára. Ha kivitetett Budapestről idegen államba, akkor mint magyar termény ment ki, s mint nem ilyen, a *valódi vidéki boraink jó hírnevének megrontására történt.*

Akármiként történt, egy szomorú körülmény nyer benne megvilágosítást, az, hogy a budapesti nagykereskedők egyike-másika még mindig idegenből hozza be borait a magyar borok hátrányára.

Bebizonyosodást nyer az, hogy a fogyasztó közönség félrevezetetik.

Vegyük komoly fontolásra, mi okok indíthatják a borkereskedőket arra, hogy a magyar borok mellőzésével Olaszországba, Bécsbe, Dalmáciába forduljanak borok beszerzése végett?

A borok ára? Hiszen oly alacsonyok voltak szüretkor a borok árai, hogy némely vidéken 16—20 koronáért szélteben lehetett bort vásárolni.

S ha mégis az ár volt az oka: akkor a külföldről behozott borok oly olcsók lehetnek, melyek mellett azok valódisága jogosan kétségbe vonható

Bármily okok voltak, a vers vége az, hogy a magyar borok hátrányára hozattak be.

Most folytassuk tovább a lapszemlét.

Az Alkotmány című napilap ez évi 18. számában tovább erről a czég bukásáról azt olvassuk, hogy csak két héttel ezelőtt vett tőle Hazai Lajos a »Magyar Borház« budapesti czég tulajdonosa 40 ezer korona értékű bort.

Ezen lap hírére fektetve folytatjuk tovább elmelkedésünket.

Azt mondja a »Magyarország«, hogy Dalmácia, Olaszhon és Bécsben vannak a károsult hitelezők, kiktől a borokat beszerezte. S így a beszerzett borok nem magyarországiak.

Most már kérдем, Hazai Lajos bpesti kereskedő a Magyar Borház tulajdonosa nem magyar borokat vett a 40 ezer koronáért?

Ha ez áll, ha az tény, hogy Hazai Lajos a Magyar Borház tulajdonosa megvette az idegen bort, bizonyára nem azért vette meg, hogy azzal vízi malmot hajtson. S ha csakugyan saját üzletében használja a Magyar Borház, hát akkor hogy illik össze az a legtöbb fővárosi lapban megjelent hirdetéssel, hogy egyedül magyarországi termelőktől beszerzett borokat értékesít.

Az így felmerült szemlét midőn eléadtuk: a konzekvenciát lehet belőle vonni.

Lehet a konzekvencia vig és szomoru képü, egyet azonban elvitatni nem lehet, hogy az elmondottakban a magyar bortermelés sujtva van.

Sujtva van; eme sujtás pedig oly bénítóan hat a szőlőkultúrával foglalkozókra, hogy a nagy reményeket telepített szőlészet nemcsak érzékenyen megérzi, de ha valamelyes helyes uton igazi védelemben nem részesül, *kártékony hatása általában érezhető leend.*

A törkölybor.

Mikor a műborgyártás betiltásáról szóló törvényjavaslat érdekében az országos értekezlet megtartatott, már akkor erős vita folyt a felett: helycs lesz-e a törkölybor készítésének és forgalomba hozatalának megengedése?

Már akkor sokan aggodalmukat fejezték ki amiatt, hogy a törkölybor készítésének megengedése és forgalomba hozatalának szabadalma: tágas mezőt nyit a visszaélésekre.

Már akkor kimondottuk, hogy a legnagyobb ellenőrzés sem lesz képes az ebből származó visszaéléseket beszüntetni.

Az aggodalom hogy jogos volt, ezen idő óta be van igazolva. Bebizonyosodott azóta, hogy a törkölyborral roppant nagy visszaélés követtetik el.

Igaz, hogy a törkölybor kezelése erősen kidomborított, kimondatott, hogy ezt a többi boroktól elkülönítve kell kezelni; hogy azon hordókon, melyek a törkölybort befogadják: olajos festékekkel írott betűkkel kell a felírást eszközölni. Hogy csak így lehet forgalomba hozni.

De hát ki hiszi azt, hogy ezen eljárás betü szerint be lett tartva? Ki gondolt arra, hogy ennek betartása szigoruan ellenőriztessék?

Mióta ezen törvény életbe lépett, minél kevesebb esetet hallottunk, hogy valaki a törkölybor készítése és szabálytalan kezelése vagy forgalomba hozatala miatt meg lett volna büntetve. Pedig ezen szabádalom alatt ugyancsak szerepelt a törkölybor s károsította a valódi borok értékének emelését.

Végre az e téren történt visszaélés is tul lépte a medrét, s a védekezés ellene kezd életet nyerni. Az országos borászati egyesület Bndapesten legutóbb tartott ülésén már indítvány alakjában vétetett tárgyalás alá s kimondatott, hogy a törkölybor készítés betiltandó. Hogy azonban, a gazda terménye értékének kihazználásában akadályozva ne legyen: kérelem intéztessék a kormányhoz, hogy a törkölynek szesszé leendő kifőzésénél a gazdáknak bizonyos engedményt adjon.

Teljesen magunkévá tesszük mi is ezt az eszmét, mert az a haszon, amit a gazda a törkölybor készítéséből élvezhet, azt tetemesen elvész abban, amennyi kárt tesz a törkölybor a borok értékesítésére. Mert ahol a törkölybort fogyasztják: ott a valódi bor fogyasztás elesik; s így a törkölybor a valódi borok fogyasztásának és ezzel kapcsolatosan azok árának hátrányára szolgál.

Mi is azok közé tartozunk, akik azt kívánják, hogy a törkölybor még magánfogyasztás céljaira sem engedessék meg készíttetni,

De ezzel szemben engedessék meg, hogy a gazda a saját termelt törkölyét mérsékelte adóztatás mellett főzhesse ki.

Ezen kifőzés most az újabb szeszfőző készülékekkel az eddigiektől eltérőleg egész könnyen eszközölhető.

Eddig ha valaki szeszt akart főzni, akkor azt egész stabil építkezéssel kellett eszközölni.

A legújabb modorú szesz vagy pálinkafőző üstök egész egyszerű készülékek, melyeket mint a sátorfát felszedni s ott lehet felállítani, ahol a gazda azt akarja.

A törkölybor készítése mellett a múltban az volt a védelem, hogy a gazda kénytelen szőlőtörkölyét potom árért elvesztesgetni azok részére, akik annak kifőzésével nagyban foglalkoznak.

Most hogy ezek az újabb szerkezetű szeszfőzők feltaláltattak, mindenki betaposhatja a maga törkölyét, azután vagy vesz egy kisebb vagy nagyobb ilyen új szerkezetű üstöt, vagy egyes vállalkozók viszik el a gazdához, s ott szemé láttára a legnagyobb könnyűséggel és gyorsasággal főzheti ki törkölyét. Melyet azután vagy mint törkölypálinkát értékesíthet, vagy mint borjavító anyagot, szeszt adhatja hozzá a gyengébb borához.

A nevezett új készülék két kazánból áll. Az egyik kazánon a törköly főzetik, a másik képezi a hűtőt. A két kazán vaslábakon áll, mely a főzés után levehető s bárhova szállítható.

Igen elmés szerkezet. Rendkívüli előnye az, hogy benne a törköly le nem éghet, amennyiben kettős fenekű és az alsó fenek között víz van.

Ilyen kazánokat állítottak be legutóbb Gyöngyösön a *Gyöngyös-Visontai Bortermelői Szövetkezeténél*, mely működésében kitűnőnek bizonyult.

A kazánok itt megtekinthetők, most vannak munkában. De különben gyárosuk árjegyzéket készséggel küldenek.

Apróságok.

A hibás oskolázás. Minden rendes szőlősgazdának birtokához aránylag egy kis alany telepének kell lenni, és ezen kívül egy kis oskolájának.

Az anyatelep azért szükséges, hogy az alanyfaj tisztasága iránt nyugodt legyen, — oskolájának pedig azért, hogy a szőlőjében előforduló hiányokat saját anyatelepéről szedett eloskolázott gyökeres vesszővel foltozhassa.

Akinek ezek nincsenek, annál rendesebb is lehetne a gazda.

Anyatelepét oly helyre ültesse, ahol a vessző fejlődése biztosítva van, ahol neki a talaj alkalmas. — Tehát sem nedves altalaj, vizes sem meszes talaj ne legyen.

Lehet a konzekvencia vig és szomorú képű, egyet azonban elvitatni nem lehet, hogy az elmondottakban a magyar bortermelés sújtva van.

Sújtva van; eme sújtás pedig oly bénítóan hat a szőlőkultúrával foglalkozókra, hogy a nagy reményeket telepített szőlészet nemcsak érzékenyen megérzi, de ha valamelyes helyes úton igazi védelemben nem részesül, *kártékony hatása általában érezhető leend.*

A törkölybor.

Mikor a műborgyártás betiltásáról szóló törvényjavaslat érdekében az országos értekezlet megtartatott, már akkor erős vita folyt a felett: helyes lesz-e a törkölybor készítésének és forgalomba hozatalának megengedése?

Már akkor sokan aggodalmukat fejezték ki amiatt, hogy a törkölybor készítésének megengedése és forgalomba hozatalának szabadalmatágas mezőt nyit a visszaélésekre.

Már akkor kimondottuk, hogy a legnagyobb ellenőrzés sem lesz képes az ebből származó visszaéléseket beszüntetni.

Az aggodalom hogy jogos volt, ezen idő óta be van igazolva. Bebizonyosodott azóta, hogy a törkölyborral roppant nagy visszaélés követték el.

Igaz, hogy a törkölybor kezelése erősen kidomborított, kimondatott, hogy ezt a többi boroktól elkülönítve kell kezelni; hogy azon hordókon, melyek a törkölybort befogadják: olajos festékekkel írott betűkkel kell a felírást eszközölni. Hogy csak így lehet forgalomba hozni.

De hát ki hiszi azt, hogy ezen eljárás betű szerint be lett tartva? Ki gondolt arra, hogy ennek betartása szigorúan ellenőriztessék?

Mióta ezen törvény életbe lépett, minél kevesebb esetet hallottunk, hogy valaki a törkölybor készítése és szabálytalan kezelése vagy forgalomba hozatala miatt meg lett volna büntetve. Pedig ezen szabadalom alatt ugyancsak szerepelt a törkölybor s károsította a valódi borok értékének emelését.

Végre az e téren történt visszaélés is túl lépte a medrét, s a védekezés ellene kezd életet nyerni. Az országos borászati egyesület Bndapesten legutóbb tartott ülésén már indítvány alakjában vétetett tárgyalás alá s kimondatott, hogy a törkölybor készítés betiltandó. Hogy azonban, a gazda terménye értékének kihasználásában akadályozva ne legyen: kérelem intéztessék a kormányhoz, hogy a törkölynek szeszé leendő kifőzésénél a gazdáknak bizonyos engedményt adjon.

Teljesen magunkévá tesszük mi is ezt az eszmét, mert az a haszon, amit a gazda a törkölybor készítéséből élvezhet, azt tetemesen elvesz abban, amennyi kárt tesz a törkölybor a borok értékesítésére. Mert ahol a törkölybort fogyasztják: ott a valódi bor fogyasztás eszik; s így a törkölybor a valódi borok fogyasztásának és ezzel kapcsolatosan azok árának hátrányára szolgál.

Mi is azok közé tartozunk, akik azt kívánják, hogy a törkölybor még magánfogyasztás céljaira sem engedessék meg készíttetni,

De ezzel szemben engedessék meg, hogy a gazda a saját termelt törkölyét mérsékelt adóztatás mellett főzhesse ki.

Ezen kifőzés most az újabb szeszfőző készülékekkel az eddigiektől eltérőleg egész könnyen eszközölhető.

Eddig ha valaki szeszt akart főzni, akkor azt egész stabil építkezéssel kellett eszközölni.

A legújabb modorú szesz vagy pálinkafőző üstök egész egyszerű készülékek, melyeket mint a sátorfát felszedni s ott lehet felállítani, ahol a gazda azt akarja.

A törkölybor készítése mellett a múltban az volt a védelem, hogy a gazda kénytelen szőlőtörkölyét potom árért elvesztegetni azok részére, akik annak kifőzésével nagyban foglalkoznak.

Most hogy ezek az újabb szerkezetű szeszfőzők feltaláltattak, mindenki betaposhatja a maga törkölyét, azután vagy vessz egy kisebb vagy nagyobb ilyen új szerkezetű üstöt, vagy egyes vállalkozók viszik el a gazdához, s ott szeme láttára a legnagyobb könnyűséggel és gyorsasággal főzheti ki törkölyét. Melyet azután vagy mint törkölypálinkát értékesíthet, vagy mint borjavító anyagot, szeszt adhatja hozzá a gyengébb borához.

A nevezett új készülék két kazánból áll. Az egyik kazánon a törköly főzetik, a másik képezi a hűtőt. A két kazán vaslábakon áll, mely a főzés után levehető s bárhova szállítható.

Igen elmés szerkezet. Rendkívüli előnye az, hogy benne a törköly le nem éghet, amennyiben kettős fenekű és az alsó fenek között viz van,

Ilyen kazánokat állítottak be legutóbb Gyöngyösön a *Gyöngyös-Visontai Bortermelői Szövetkezeténél*, mely működésében kitűnőnek bizonyult.

A kazánok itt megtekinthetők, most vannak munkában. De külföldben gyárosuk árjegyzéket készséggel küldenek.

Apróságok.

A hibás oskolázás. Minden rendes szőlősgazdának birtokához aránylag egy kis alany telepének kell lenni, és ezen kívül egy kis oskolájának.

Az anyatelep azért szükséges, hogy az alanyfaj tisztasága iránt nyugodt legyen, — oskolájának pedig azért, hogy a szőlőjében előforduló hiányokat saját anyatelepéről szedett eloskolázott gyökeres vesszővel foltozhassa.

Akinek ezek nincsenek, annál rendesebb is lehetne a gazda.

Anyatelepét oly helyre ültesse, ahol a vessző fejlődése biztosítva van, ahol neki a talaj alkalmas. — Tehát sem nedves altalaj, vizes sem meszes talaj ne legyen.

Az oskolát televényes jó talajba ültesse, hogy az első évben már jól beérjen; mert ha az első évben elcsenevészedik, szép sokáig lehet reá várni, amig megerősödik.

Az oskolázásnál az öntudatos eljárás sokat lendít a sikeren. Hányszor lehet látni, hogy az eloskolázott vessző elmarad. Itt nemcsak az idő, a munka vészett kárba, de az alany is oda lett. És ez leginkább onnét származik, mivel a vesszőket előbb a szélen kihagyják száradni, s csak azután oskolázzák el, mikor már nincs benne élet.

Az is hibája az oskolának, ha az nem délnek fekvő talajban van. Még nagyobb hiba, hogy röges vagy pláne sáros földbe rakják el az oskolát.

Az is hátrányára van az oskolázásnak, hogy a vesszőket sűrűn rakják; ekkor egymástól nem képes fejlődni. Az is hátrányára van az oskolázásnak, ha a vesszőket nagyon mélyen, egyenesen rakják el. Különösen a kiszedésnél nagy hátrány ez.

Az oskolát félharántosan, délnek fektetve kell rakni.

Különösen ügyelni kell arra, mint már eleinte is mondtam, hogy a vessző ki ne legyen szikkadva. — Azért tanácsos az oskolába szánt vesszőt ültetés előtt vízben tartani — s ha lehet s van rá alkalom, ültetés után megöntözni.

Kérdések feleletek.

Kérdés. Szőlőföldemet ez előtt 6 évvel ültettem be kész gyökeres fásajtással. A fajok különbözők. Vannak közöttük kadarka, mézes fehér, burgundi borszőlőfajok. Vannak különböző csemegefajok; nevezetesen Damaskusi muskolat, alexander muskolat; genuai muskolat és végre vanília vagyis rozsdás muskolat.

Szőlőm egész a múlt évig egyenletes szépen fejlődtek, csakis a rozsdás muskolat kezdett visszesni úgy annyira, hogy múlt évben a visszaesés feltűnő volt.

A szőlőszeti felügyelő azon jelentést tette nevezett szőlőmről, hogy a visszaesés oka az, miszerint én a talajt nem fordítottam meg kellő mélyen.

Hát kérem ez nem áll. Én az egész szőlőtalajt egyenletes mélyen fordítottam meg.

Most tehát önhöz fordulok tek. Szerk, Ur! Sziveskedjék nézetét nyilvánítani arra nézve; mi oka lehet annak, hogy míg közvetlen a szomszéd csatornában levő damaskusi muskolat és a burgundi szőlőtőim kiválóan díszlenek; a nevezett muskat-lunel szőlőtőim és pedig külömbiség nélkül felette visszaestek.

Nem-e volna tanácsos a nevezett visszaesett csatornákat megtrágyáztatni?

Tisztelettel

U. T.

Fofolet. Így messze távolból a betegség okát határozottan megállapítani nem lehet. Ha nézetet akarunk nyilvánítani, csakis az általános elveken és alapokon tehetjük azt.

Első sorban is azt látjuk, hogy ott a visszaesés nem elszórtan egyes tőkéken jelentkezik; — így tehát a baj nem tulajdonítható az ojtásból eredett forradási hibának.

Ha kapa sértés, férgek rágása okozná a visszaesést, a baj akkor is *szórványosan jelentkeznék*. Mivel azonban a visszaesés egyenletes, a baj nem egyes tőkék hibáiban vagy betegségiben, de egy *általánosságban keresendő*.

Először is vegyük a talajt, kérdés nem-e más talaja van a visszaesett két csatornának? Talán messzes, s így benne a ripária-portális rosszul él? Ezt megösmérhetné azonban arról, hogy ez esetben a levélzet többé-kevésbé sárgába esik, sőt egyeseknél még a levél erek is megvörösödnek. Avagy nem-e lankás helyütt alvizes talajban van a két csatorna? Mivel a ripária-portális a túl nedves talajban nem jól találja magát, az esetben szintén visszaesik. Ezt a bajt arról ösmérheti fel, hogy a szőlő levelek elcsalánosodnak: a levél szélei befodrosodnak.

Ha a kettő közül egyik sem, akkor az a kérdés is felmerülhet: vajjon az alany valóban ripária-portális-e? Mert bizony-bizony megtörténik, hogy némely ojtvány teleptulajdonosok az ojtás készítésénél egy kissé tágas lelkiismeretűek, s a Vialat, York-Madeerát vagy plane a Jaquezt is benemesítik; eladják és a vevő évek múlva veszi észre a erős visszaélést. Azért nem lehet eléggé ajánlani, hogy az ojtványokat csak megbízható kéztől vásárolják.

Ha az alanyban van a hiba: ez időre már észlelhette volna. Mert majdnem lehetetlen az, hogy 2 csatornában 4-5 év alatt egyik vagy másik alany ki ne hajtson. De még lehetlenebb az, hogy egyik vagy másik ojtvány el ne vesse fejét, és ez esetben az alany ki ne hajtson.

Ha ez sem fedezhető fel, akkor egy egészen más baj van ott, melyet maga tiszt lt gazda uram idézett elé, melyet azonban okos körültekintéssel helyre hozhat

Az a baj van, amit sok rossz jószág tartó gazdánál látunk, hogy igavonó marháját tulterheli; és rosszul táplálja. Amint az ilyen kicsigázott ló elsovanyodik, úgy visszaesik a töke is, ha azt túlajtják.

Azon általános fogalom kezd a szőlészeknél elég helytelenül elterjedni, hogy a muskolat szőlőket a metszéssel túl terhelik. Ennek a tulterhelésnek az az eredménye, hogy az első években *minden rügy termést hoz, míg végre kimerül*,

Származik pedig ez a betegség onnét, hogy a régibb időben a lugos szőlőket, melyek leginkább muskatlunelek voltak, rendkívül nagy termésre metszték.

Nem ritkán hallottunk olyan nyilatkozatot, hogy egy tő lugoson 100-200 fürt szőlőt nyertek.

Ezt könnyen elérhették, mert ezek a lugosok egyedül álltak vagy kellő nagy távolságban voltak egymáshoz. S így a szőlő gyökerének fejlődésére és haladására tetszés szerinti területtel bírtak. De nem így vannak a méteres vagy 1.20 méter távolságra eső szőlőtők.

Ezeknél nincs tetszés szerinti terület ; tehát korlátolt a gyökér fejlődés ; korlátoltnak kell lenni a metszésnek is, mely a termés hozamra hivatott.

Tehát ha a szőlőtőt erejénél jóval túl reá metszük : az első évben szerfelett dusan hozza ki termését ; de e nagy termés hozam mellett a hajtások fejlődése visszaesik azért, mivel a táperőt a szőlőfürtök veszig igénybe.

Igy kezdődik a visszaesés,

A visszaeset lombozat kevesebb vegetációt fejt ki, ezzel aránylagosan a gyökér képződés is lassabbodik ; így a két egyenlően hanyatlásnak induló vegetáció kevesebb időről-időre kevesebb fejlődést mutat — Mig végre elfárad, s a *visszaesés szembeötlő*.

Gyenge fejlődésű tőke nem képes a szőlővesszőket, később a rügyet beérlelni, s így a megtermékenyülés el marad, — melynek eredménye a csutka-tőke, csilling-billing apró fürtökkel, mely a gazda jövedelmét nem fokozza.

Vannak fajok, melyeknél a reá metszés sem képes a nagyobb vegetációt megszüntetni. Ezek a fajok azonban csalókások. Ezek azok, melyre a gazda azt szokta mondani : *a tőke pihen, termést nem hoz.*

Ilyen többek például a Damaskusi muskotat, ilyen a halhólyag s. a. t.

Ennek bizonyosságára felhívom a gazda figyelmét, néhány szőlőfajra. Ott van első sorban az egymagu, gazda bolondító kadarka ! Ott van a hajnos. Ezek miután a szőlő bogyójukat ha kihozzák is a rügyből nagy részben elrugják, fürtöket nem igen érlelnek meg ; kérdem a gazdát, nem-e ez a legényebb fejlődésű szőlőfajok ? oly dusan fejlődnek ezek, hogy egy tekintésre kilátszanak a szőlők közül.

Az ugynevezett rossz fajták vesszőben lombozatban dúsak, termésben semmik.

A szőlőtőkének ez a természete tudomására hozza a gazdának, hogy a szőlőfürtök első sorban veszik igénybe a tőke erejét. Tehát ha ezután a tőke erejét keletén túl igénybe veszik, nagyon természetesen ezzel paralel esik vissza a szőlő lombozata. Amily arányban esik vissza a szőlőtő lombozata, ugyanugy követi ezt a gyökérzet, míg végre *a kiélttség jelei mutatkoznak*.

A Muskat-Lunel egy háládatos szőlőfaj, mely soha nem csal. hűségesen terem, soha nem pihen : ha azt erősebben reá vágjuk nagyobb termést hoz, de vele a lombozat, a fejlődés esik vissza.

Legvalószínűbben ön is túl reá metszette a muskat-lunel szőlőtökéjét, s a baj oka ebbe keresendő.

A dolgon úgy segíthet, ha ez év tavaszán a gyenge tőkét lehetőleg vissza metszi : feles csapjaitól, szarvaitól megtisztítja, és még a tavaszon a talajt jól meg trágyázza és jó munkában tartja.

Ha még ez az alapos kúra sem segítene a bajon, akkor a feltevés következhet be : vajjon nem-e szörös ripáriára van nemesítve

a tőke; mert mint tapasztalatból mondhatjuk; a szőrös-ripária, vagy mint nevezik: ripária-tomentóza rosszul neveli a tőkét.

Ha azonban a tisztogatási kura sem segít rajta: akkor csákánt neki.

Nincs más orvosság mint kivágni, a talajt megfordítani, és alkalmas ripária-portálistra nemesített ojtványnyal betelepíteni.

Kérdés. Borom felette erős törköly ízű. Meg nem foghatom mitől kapta ezt? Lehetne-e ezen valamiképen segíteni?

K. V.

Felelet. A bor akkor lesz törköly ízű, ha a szüret alkalmával a must sokáig a törkölyön áll.

Töbszöri lehuzás után veszt valamit törkölyizéből Ha azon erősen derítették gelatennal úgy előbb szabadul meg tőle.

Eladó szőlővessző

Fajtisza Ripária portálist.

	Sima.	Gyökeres.
10 ezer drb. ültetésre alkalmas ezre	10.—	30.—
10 ezer drb. iskolázni való ezre	6.—	—.—

Sima zöldajtvány és gyökeres fasojtvány,
szintén ripária-portálist alanyon.

Nemes-kadarka, Mézes-fehér. Kövidinka fajonként ezre	100 —	— —
Vegyesen ezre	80.—	—
Ugyanezen fajok európai csemege fajok rovatában el- sorolt fajokból vannak százanként	24.—	— —
40 ezer othelló	10.—	2.0 —

Európai szőlővesszők.

100 ezer Nemes-kadarka, Burgundi, Opportó, Mézes fehér, Olaszrizling, Ezerjő, Mustosfehér, Kövidinka stb.	8.—	16.—
--	-----	------

Európai csemege fajok.

Muskat Alexander. Ennek a tulajdonsága az, hogy a hús kemény. Elegendő illatos, zöldes sárga színű. Igen jó faj, szállításra igen alkalmas. Érik szeptember hó végén. 10 drb. ára — — — — — .40 .80

Muskat B.ffer. Nem kemény hús. Finom zamatu, igen bő termő Nagy bogyókkal s apróbb fürttel szeptember hó közepén érik. 10 drb. ára — — — — — .60 1.20

Muskat Boowod Hasonlít a muskát alexanderhez Felette nagy termést ad Húsos, tehát szállításra alkalmas. Kiváló finom ízű. Érik szeptember hó végén. — 10 drb. ára — — — — — .60 1.20

Muskat Bl. queen Viktoria. Igen korán, már augusztus hó végén érik. Rendkívül nagy fürtű. Ha megérik a bogyók rozsdás sárgásak lesznek. Szállításra alkalmas — 10 drb. ára — — — — — .60 1.20

Muskát Citronelle. Igen zamatos. Sárga nagy bogyójú. Érik szept. elején szállítható. 10 drb. ára —.60 1.20 ;

Muskát Croquant. Egyike a légédesebb szőlőknek, színe zöldes sárga. Érik szeptember hó elején. Szállítható — 10 drb ára — — — — —	— .40	— .80
Máskát Damaskusi. Ennek a tulajdonsága az, hogy az ojtványon rendkívül buján él, diszlik és tartós. Fürtje nagy, bogyója igen nagy, zöldes-fehér. Kiválóan kellemes. Későn érik. Szállítható 10 drb ára	— .60	1.20
Muskát de Nantes. A passatutihoz hasonlít. Igen korán érik. Szállítható, ropogós sárga szemű. 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Muskát Hercegovina. Korán érő nagy fürtű, közép nagybogyóju, zamatos, szállítható. 10 drb ára	— .50	1.—
Muskát Génuai. Fürtje igen nagy, sárgás bogyóju. Igen finom muskatály izű. A virágzásban néha rug, mas későn érő fajjal kell keverve ültetni azért, mivel ez is későn érik. Szállítható. 10 drb. ára	— .40	— .80
Muskát dr. Hógg Róbert. Kiválóan bő termű, majdnem megszakadásig terem. Nagy fürtű, fehérzöldes bogyóju. Finom muskatály izű, vastag héju, későn érő. Szállítható. 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Muskat Frontignan rouge. Bogyója nagy piros, gömbölyűs Későn érik, szállítható. 10 drb ára —	— .60	1.20
Muskat frontignan blanc. Fehérbogyóju mint az előbbi szeptember végén érik. Szállítható 10 drb. ára	— .60	1.20
Muskát Ottonel. Kiválóan érdekes. Korán érő muskolat szőlő Közepes fürtöket, de sokat terem. Fő az, hogy nem rohad. Szállítható. 10 drb ára —	— .20	— .40
Muskát passantuti. Nagy fehér bogyóju, kellemes muskolat izű, korán érő. Szállítható 10 drb ára	— .40	— .80
Muskát Royal. Fekete nagy bogyóju, ritkás fürtű. Korán érő. Szállítható, — 10 drd ára — —	— .60	1.20
Muskát Szt. Alban. Az előbbihez hasonló, csak hogy nagyobb, közép érő muskatál izű. Szállítható — 10 drb. ára — — — — —	— .60	1.20
Muskát Tokaj Jardens. Nagy világos, piros bogyóju, igen bő termű; közép érő. Szállítható. — 10 drb, ára — — — — —	— .60	1.20
Muskát Vanilia vagy Rozsdás muskolat. Ennek kiváló nemes és jó tulajdonai vannak. Szállítható. — 10 drb. ára — — — — —	— .40	— .80
Chasseles augevina Korán érő nagy fürtű. Sárga nagy átlátszó bogyóju, bőtermő. Szállítható, — 10 drb ára — — — — —	— .40	— .80
Chas de Angeres. Sárga-zöldes bogyóju bőtermő közép érő kellemes izű. Szállítható. — 10 drb ára	— .40	— .80
Chas Blanc. Ez a közönséges korán érő, bőven termő ismert faj. Szállítható. — 10 drb ára — —	— .20	— .40
Chas Fontineble dor. Igen nagy fejű. Sárgás husos szemű. Korán érő. Szállítható. 10 drb ára	— .40	— .80
Chas de Judea Nagy fürtű. Zöldes-sárga szemű		

bőtermő szeptember végével érik. Szállítható —		
10 drb ára — — — — — — — — — —	— .60	1.20
Chas Imperial blanc. Fehér, nagy bogyóju, igen nagy fürtü. Korán érő. Szállítható. 10 drb. ára —	— .80	1.40
Chas Jeruzsálem. Nagy fekete bogyóju, korán érő. Kiválóan finom. Szállítható. — 10 drb. ára —	— .40	— .80
Chas Németpiros. Gyönyörű piros bogyóju bőtermő. Szállítható. 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Chas Mathias. Korán érő nagy fürtü, bogyójai féhérek, barna folttal. Szállítható. 10 drb ára —	— .60	1.20
Chas Napoleon. Ritka nagy fürtü, óriási nagy arany-sárga bogyójú. Kellemes izü asztali disz. Az a hibája van, hogy néha rug, azért későn érő fajok közé kell ültetni s akkor pempásan terem. Későn érő Valódi kincs. Szállítható. 10 drb. ára — —	— .60	1.40
Chas Piros-Napoleon. Bogyója nagy és gyönyörű rózsapiros, s hamvasságánál fogva meglepő szőlő. Kissé savanykás. Hanem disznek felülmulhatatlan. Későn érik. Szállítható. 10 drb ára — —	— .80	1.40
Chas Guen Viktória. Nagy fürtü sárga rozsdás nagy bogyóju. Szeptemberben érik. Szállítható. 10 drb. ára — — — — — — — — — —	— .60	1.20
Chas Teneriffé. Sárga nagy fürtü, nagy bogyójú közép érő. Szállítható. 10 drb. ára — — —	— .40	— .80
Chas rouge. Gyönyörű világos piros színű, nagy termésű. Kiválóan alkalmas a szállításra 10 drb ára	— .20	— .40
Chas rouge royal. Sötétpiros színű gyönyörű szőlő. Felette nagy termő. Augusztusban érik. Szállítható. — 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .20	— .40
Chas Szl. Fiakre Igen nagy fürtü, sárga leveszemű rendkívüli bőtermő. Szállítható. 10 drb ára —	— .70	1.40
Chas Tokaj angevina. Gyönyörű halványpiros felette dusan termő kellemes izü szőlő. Szállításra pompás. — 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .40	— .80
Chas Zsidoországi Cseresznye-piros bogyóju, bőtermő. Kiváló finom csemege Középerő. Szállítható, — 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .80	1.60
Chas Almeria. Nagy fürtü, fehér bogyójú bőtermő. Közép érő. Szállítható. 10 drb ára — —	.60	1.20
Albillo. Rendkívüli szép tölre eltenni való szőlő Fehér bogyójú. Nagy fürtü. Szállítható. 10 drb ára	1.40	2.40
Buzellott óriási. Óriási nagy fürtü és bogyóju — Szállítható 10 drb ára — — — — — — — — — —	1.40	2.80
Gharmond rouge. Sötétpiros színű, nagy fürtü nagy bogyóju. Kiválóan finom izü, felette bőtermő. Legjobb csemege szőlők egyike. Középerő. Szállítható 10 drb ára — — — — — — — — — —	1.70	2.40
Csodaszőlő. Az összes szőlők között a legnagyobb fürtü. Vannak 2½ kilo súlyuak is. Sokszor oly nagy termést hoz, hogy meg kell ritkitani. Soha-		

sem rug. Borszőlőnek felette kifizeti magát. De csemege szőlőnek is haználható. Szállitható. 10 drb —	1.50	3.—
Chornichon Blanc. Nagy fürtü, nagy husos, sárga bogyóju, elsőrangú csemege, egészen korán érő. — Szállitható. 10 drb — — — — — — — —	1.—	2.—
Chornichon a grapes collosales. Igen nagy uborka alaku, sárga szemühusos, pompás izü, elsőrangú csemege. Szállitható ára — — — — — — — —	1.20	2.40
Duchesse of. Buckleuk. Zöldes-sárga, nagy-szemü muskolat izü, bőtermő. Kiváló faj Szállitható. — 10 drb ára — — — — — — — —	1.20	2.40
Ezredéves Magyarország Ez a mai szőlészetben az lehirhedt legértékesebb szőlő. Mint kiválóan szép, finom csemege faj. Szállitható 10 drb ára — — — — — — — —	1.—	2.—
Fürj tojás. Boppant nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér szemü szőlő. Középérő Igen értékes, csakhogy más hasonló időben érő fajjal keverve kell ültetni, különben magában néha rug Szállitható 10 drb ára — — — — — — — —	— .40	— .80
Kecskecs. Van kétféle, piros és fehér. Későn érő téli szőlő. Szállitható. — 10 drb ára — — — — — — — —	— .40	— .80
Kossuth Lajos. Nagy fürtü, nagy sárga bogyóju. Felette korán érő. Szállitható. — 10 darab ára — — — — — — — —	1.—	2.—
Malakoff usum Igen nagy hosszas, ritkás fürtü Piros gyönyörű szőlő, télen át eltartható. Szállitható 10 drb ára — — — — — — — —	1 —	2.—
Madleine angevina. A legkorábban érő szőlők egyike. Fehér nagy bogyóju. Az a nagy baj, hogy sokszor rug, azért ezt is más hasonló időben érő fajok közé kell ültetni. Szállitható. — 10 drb ára — — — — — — — —	— .10	— .20
Niája. Egy igen becses közép bogyójú szőlő. Szállitandó. — 10 drb ára — — — — — — — —	1.—	2.—
Perl imperiál. Felette nagy bogyóju fehér szemü, finom izü. Szállitható — 10 drb ára — — — — — — — —	.60	1.20
Prekocié de malinque. Felette korán érő, fehér bogyóju, kellenes izü csemege szőlő. Szállitható. — 10 drb ára — — — — — — — —	— .40	— .60
Spanyol vörös. Gyönyörű piros bogyójü, nagy fürtü, nagy termésü, korán érő Szállitható. 10 drb — — — — — — — —	— .40	— .80
Reise de Calabre. Mint a neve mutatja, rendkívül nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér édes szemü, igen szép szőlő. Érikkorán. Szállitható. 10 drb ára — — — — — — — —	— .60	1.20

Ezeken kívül van :

100 drb. gyökeres fásajtvány csudaszőlő darabja — .50

A megrendelések alkalmával az érték egynegyedét előlegül kérjük; és tisztán olvasható nevet, lakást és vasuti leadó állomást.

— Nagyobb megrendelésnél árleengedés történik.

A vesszők jól csomagoltatnak; a csomagolásért mérsékelt díj számittatik.

Csomor Kálmán, szőlő nagybirtokos.

Nyomatott Sima Dávid könyvnyomdájában Gyöngyösön.